

Jens Niehaus: Sonografie, praktická příručka

Z německého originálu *Praxishandbuch Sonografie*, 1. vydání, 2018. Elsevier a Urban und Fischer, Mnichov, Spolková republika Německo, ISBN 978-3-437-15001-2.

Přeložila MUDr. Radka Kudelová.

Praha, Grada Publishing a.s. 2020, 430 stran.

Vydání první, formát 238 × 170 mm, měkká vazba (brožovaná) bez přebalu, lesklá, barevný výtisk.

ISBN: 978-80-271-2468-8.

Cena: 670 Kč.

Autorem této monografie je Dr. Med. Jens Niehaus, docent lékařské propedeutiky a klinické diagnostiky, vedoucí lékař oddělení gastroenterologie a všeobecné interní medicíny kliniky Asklepion v Hamburku. Škoda, že nebyl připojen medailon autora.

Sonografii se věnuje řadu let. Proto také drtivá většina sonogramů je z jeho pracoviště.

Odborný obsah tvoří 22 samostatných kapitol zařazených v tomto pořadí (v závorce počet stran): 1. Základy sonografie (28 s.), 2. Vodicí struktury (8 s.), 3. Sedm kroků k ideálnímu sonografickému obrazu (4 s.), 4. Žlučové cesty (26 s.), 5. Pankreas (20 s.), 6. Játro (76 s.), 7. Žlučník (25 s.), 8. Ledviny a nadledviny (70 s.), 9. Slezina (18 s.), 10. Zobrazení hypogastria u muže a u ženy (18 s.), 11. Žaludek (22 s.), 12. Tlusté a tenké střevo (30 s.), 13. Peritoneum (12 s.), 14. Kvíz: příčné zobrazení epigastria (2 s.), 15. Cévy (18 s.), 16. Lymfatické uzliny (12 s.), 17. M. psoas (6 s.), 18. Krk a štítná žláza (20 s.), 21. Sonografie a intervence (16 s.) a 22. Limity sonografie (18 s.). Dvousloupcový rejstřík (5,5 s.) knihu uzavírá. Informační údaje doplňují před odborným textem uvedený seznam zkratk (20 zkratk je skutečně minimum) a adresy zdrojů obrázků převzatých od jiných autorů nebo z jiných pracovišť (jen 7 obrázků).

Nejvýznamnější částí knihy je skutečně veliký počet sonogramů, napočítal jsem jich přibližně 650. Asi polovinu z nich tvoří sonogramy orgánů břišní dutiny (odráží autorovu specializaci). Reprodukované obrázky jsou reprezentativní, výborné kvality a vhodné velikosti. Některé jsou barevné, u některých byla tato kvalita docílena dobarvením (kolorováním) černobílého znázornění. Rozsahem postihují téměř všechny patologické změny, se kterými se lékař může v praxi setkat, včetně těch vzácnějších. V kon-

trastu s velikostí obrázků jejich popisy a komentáře jsou naopak velice „úsporné“. Velmi se mi líbily klinické a radiologické kazuistiky, které jsou vždy jak obohacením, tak narušením jednotvárnosti tištěného textu. Také zařazení scanů výpočetní tomografie (CT) a magnetické rezonance (MR) byl šťastný nápad.

V kapitole 15 Cévy citelně chybí dopplerovské barevné mapování k odlišení arterií a žil a rychlosti toku krve. Kolorizace černobílých obrázků je nemůže plně nahradit.

Za redakční zpracování je potřeba nakladatelství Grada Publishing pochválit: kvalitní reprodukce obrázků, kvalitní papír (i když nikoliv křídový), bezchybný text.

Co mi v knize chybělo?

Kupodivu nikoliv to, že do ní nebyla zařazena echokardiografie nebo transkraniální dopplerovské vyšetřování mozkových cév, ani že nebylo plošně používáno barevné mapování (a tím vaskularizace orgánů), ale to, že kniha nemá seznam použité literatury, z níž autor čerpal. Víím, že pro některé čtenáře to ale bude jen málo podstatná „formalita“.

Komu monografii doporučit?

Z knihy budou mít největší užitek lékaři všech specializací, kteří začínají se sonografií. Ale i ti zkušenější a zkušenější se poučí. Rozhodně by ale neměla chybět v knihovně gastroenterologů a radiologů-sonografistů.

Prof. MUDr. Jan Petrášek, DrSc.,
III. interní klinika, 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy
a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze,
e-mail: petrjanv@email.cz